

РЕПУБЛИКА СРПСКА
ОПШТИНА ЛАКТАШИ
Начелник

**ПРОТОКОЛ
О ПОСТУПАЊУ У СЛУЧАЈЕВИМА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ У
ОПШТИНИ ЛАКТАШИ**

Лакташи, март 2022. године

Насиље у породици као и насиље над дјецом, женама, мушкарцима и старијим лицима као жртвама насиља је неприхватљиво!

У циљу унапређења и јачања међусобне сарадње у заштити, помоћи у породици жртвама насиља у породици и координисаног одговора на сузбијању и спречавању понацања насиља:

Општина Лакташи

Полицијска станица Лакташи,

ЈУ Центар за социјални рад Лакташи

ЈЗУ Дом здравља "Др Младен Стојановић" Лакташи

ЈУ Основна школа "Младен Стојановић" Лакташи

ЈУ Основна школа "Десанка Максимовић" Трн

ЈУ Основна школа "Холандија" Слатина

ЈУ Основна школа "Георгијус А.Папандреу" Александровац

ЈУ Центар за предшколско васпитање и образовање Лакташи

Удружење жена "Осмјех жене" Лакташи

Удружење грађана "Центар за дјецу, мледе и породицу" Лакташи

Усаглашавају

**ПРОТОКОЛ
О ПОСТУПАЊУ У СЛУЧАЈЕВИМА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ У ОПШТИНИ
ЛАКТАШИ**

УВОД

Насиље над женама и у породици захтијева ефикасан одговор свих субјеката који се баве овом проблематиком и који су одговорни за препознавање насиља у оквиру вршења своје редовне дјелатности.

Сврха Протокола је успостављање модела сарадње субјеката заштите и поступања као и других релевантних фактора у Општини Лакташи ради ефикасног остваривања и спровођења заштите жртава насиља.

Закон о заштити од насиља у породици ("Службени гласник Републике Српске", број: 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19) и други закони и подзаконски акти које потписници Протокола примјењују у случајевима насиља у породици у Републици Српској, као и Конвенција Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици ("Службени гласник Босне и Херцеговине – Међународни уговори", број: 19/13) представљају правни оквир за реализацију овог Протокола.

Закон о заштити од насиља у породици прописује да је основни циљ овог закона заштита жртва насиља у породици спречавањем и сузбијањем насиља у породици, којим се крше уставом и законима загарантована основна људска права и слободе.

Конвенција Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и насиља у породици истиче да насиље над женама и насиље у породици, представља један од најозбиљнијих облика кршења људских права у Европи.

Насиље у породици, над женама и другим жртвама попут дјете, мушкараца и старих лица такође представља скривен феномен који утиче на породице и не може се занемарити.

Основни принцип поступања свих потписника Протокола је заштита жртве заустављањем насиља и спречавањем понављања насиља, водећи рачуна о избјегавању додатне виктимизације и повређивање жртве.

Насиље над женама и у породици кључни појмови

Конвенција Савјета Европе о спречавању и сузбијању насиља над женама и у породици дефинише појмове: насиље над женама, насиље у породици, род, родно засновано насиље над женама, појам жртве и жене.

Насиље над женама означава кршење људских права и облик дискриминације над женама и представља сва дјела родно заснованог насиља која доводе или могу да доведу до физичке, сексуалне, психичке или економске повреде или патње за жене, обухватајући и пријетње таквим дјелима, принуду или произвољно лишавање слободе, било у јавности или у приватном животу.

Насиље у породици означава свако дјело физичког, сексуалног, психичког или економског насиља до којег долази у оквиру породице или домаћинства односно између бивших или садашњих супружника односно партнера, независно од тога да ли починилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом.

Род означава друштвено одређене улоге, понашања, активности и атрибуте које дато друштво сматра прикладним за жене и мушкарце.

Родно засновано насиље над женама означава насиље које је усмјерено против жене зато што је жена односно оно које несразмјерно утиче на жене.

Жртва означава свако физичко лице које је изложено насиљу описаном у насиљу над женама и насиљу у породици.

Појам "жена" укључује дјевојке испод 18 година старости.

Поступање у случајевима насиља у породици и над женама обухвата све надлежне актере, органе јавне управе на свим нивоима, државне институције, установе и организације као и организације цивилног друштва.

Закон о заштити од насиља у породици дефинише да насиље у породици, представља свака радња насиља члана породице или породичне заједнице којом се угрожава спокојство,

психички, тјелесни, сексуални или економски интегритет другог члана породице или породичне заједнице.

Према овом Закону, радње насиља у породици су:

- примјена силе на физички или психички интегритет члана породице или породичне заједнице,
- поступање које може проузроковати или изазвати опасност да ће проузроковати физичку или психичку бол или патњу члана породице или породичне заједнице,
- проузроковање страха или личне угрожености или повреде достојанства члана породице или породичне заједнице уцјеном или другом принудом,
- вербални напад, вријеђање, псовање, називање погрдним именима, те други начин грубог узнемиравања члана породице и породичне заједнице,
- сексуално насиље,
- онемогућавање приступа здравственој заштити и њези,
- праћење и сви други слични облици узнемиравања члана породице или породичне заједнице,
- намјерно оштећење или уништење имовине члана породице или породичне заједнице, заједничке имовине или имовине у посједу,
- ускраћивање или одузимање права на економску независност забраном рада или држања члана породице или породичне заједнице у односу зависности или подређености,
- васпитање дјеце на начин понижавајућег поступања,
- одузимање дјеце или избацивање из стана члана породице или породичне заједнице,
- исцрпљивање радом, изгладњивањем, ускраћивањем сна или неопходног одмора члану породице или породичне заједнице,
- непридржавање одлуке надлежног органа којим је утврђен лични контакт дјеце са родитељима,
- задржавање путне исправе или неког другог документа члана породице или породичне заједнице,
- насилна изолација или ограничење слободе кретања члана породице или породичне заједнице и
- свака друга радња која представља насиље у породици или породичној заједници,

Под радњом насиља у породици сматрају се и претње напријед наведеним радњама.

Породица у смислу Породичног закона је животна заједница родитеља и дјеце као и других сродника. Закон о заштити од насиља у породици ближе одређује члана породице или породичне заједнице:

- супружници или бивши супружници и њихова дјеца и дјеца сваког од њих,
- ванбрачни партнери или бивши ванбрачни партнери, њихова дјеца или дјеца сваког од њих,
- сродници по тазбини закључно до другог степена без обзира на чињеницу да је брачна заједница престала,
- родитељи садашњих и бивших брачних и ванбрачних партнера,
- сродници из потпуног усвојења у првој линији без ограничења, а у побочној линији закључно са четвртим степеном, као и сродници из непотпуног усвојења,
- лица која везује однос старатељства,
- лица која живе или су живјела у истом породичном домаћинству, без обзира на сродство,
- лица која имају заједничко дијете или дијете зачето, иако никад нису живјела у истом породичном домаћинству,
- лица која су међусобно била или су још увијек у емотивној или интимној вези, независно од тога да ли учинилац дијели или је дијелио домаћинство са жртвом.

Протокол садржи:

1. Начин поступања субјеката заштите у складу са одредбама Закона о заштити од насиља у породици, без обзира да ли је против учиниоца покренут кривични или прекршајни поступак,
2. Начин сарадње и размјене информација и потребних подака између субјеката заштите,
3. Завршне одредбе којима се прописује поступање субјеката заштите у складу са активностима овог протокола

Потписници овог Протокола обавезују се да ће у оквиру својих надлежности, руководећи се принципом заштите сигурности жртве, сузбијањем насиља, заустављањем насиља и спречавањем његовог понављања, међусобно сарађивати и креирати механизме за интегрисан и координисан одговор на насиље у породици на локалном нивоу, на сљедећи начин:

1. ПОСТУПАЊЕ У СЛУЧАЈЕВИМА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

Чланови породице, субјекти заштите, запослени, као и запослени у образовним, социјалним и здравственим установама, као и сваки други грађанин дужни су одмах након сазнања да је почињено насиље у породици или да постоји основ сумње да је почињено насиље у породици, пријавити то полицији.

Сви субјекти заштите ће се при поступању у случајевима насиља у породици, придржавати опште прихваћених принципа који омогућавају успјешно дјеловање:

- Поштовање, заштита и испуњавање права жена уз поступање које обезбеђује достојанство, поштовање и сензибилитет према жртви.
- Безбједност и добробит жртава је приоритет уз јасно исказивање нетолеранције и неодобравање насиља над женама и у породици.
- Поступање у случајевима насиља над женама и у породици се усклађује са индивидуалним карактеристикама жртве укључујући културолошке, етничке, језичке и друге специфичности.
- Поступање у случајевима насиља над женама и у породици је превасходно усмјерено ка жртви узимајући у обзир вишеструке потребе, ризике којима је изложена као и евентуалне посљедице дјеловања субјеката поступања.

Субјекти заштите у случајевима насиља над женама и у породици организоваће своје дјеловање на начин којим се обезбеђује:

- Доступност свих видова подршке жртви без обзира на мјесто становања, националност и етничку припадност.
- Приступачност услуга укључујући физичку приступачност, поступање које не изазива трошкове за жртву као и непостојање административних и језичких баријера.
- Прилагодљивост околностима у којима се жртва налази.
- Цјелисходност која подразумјева поштовање достојанства жртве, повјерљивости, разумјевање потреба жртве, минимизирање ризика од секундарне виктимизације као и да је поступање субјеката прихватљиво за жртву.
- Ефективну комуникацију са жртвом којом се исказује емпатија и подршка, а искључује било какво осуђивање жртве.
- Повјерљивост и пристанак жртве на поступање субјеката при чему се информације о жртви користе искључиво уз њен пристанак.
- Евиденција поступања свих субјеката која произилази из јасне и прецизне документације о поступку.
- Сарадња субјеката поступања кроз упућивање и координисану подршку жртви.

Субјекти заштите дужни су поступати по одредбама Закона о заштити насиља у породици и пружити заштиту, подршку и помоћ жртвама насиља у породици без обзира на то да ли је против учиниоца покренут кривични или прекршајни поступак.

А. Полиција

Овим Протоколом уређује се поступање припадника Полицијске станица Лакташи (у даљем тексту: полиција) код пријаве насиља у породици.

Одмах по сазнању да је почињено насиље у породици или да постоје основи сумње да је почињено насиље, чланови породице, субјекти заштите, као и запослени у образовним, социјалним и здравственим установама, као и сваки други грађанин, дужни су одмах пријавити полицији.

Насиље у породици постоји уколико постоји основ сумње да је члан породице или породичне заједнице извршио радње физичког, сексуалног, психичког и/или економског насиља, као и претње које изазивају страх од физичке, сексуалне, психичке и/или економске штете код другог члана породице или породичне заједнице.

Полиција при спречавању и сузбијању насиља у породици, настоји да заштити жртву насиља у породици, идентификује починиоца, прати реализацију изречених заштитних мјера према учиниоцима, води евиденцију о насиљу над женама и у породици, доставља извјештаје и предузима друге мјере и радње у складу са законом.

Полиција обезбеђује пријем пријава и интервенцију у случају насиља, а своје поступање организује на начин којим се обезбеђује пријем пријава и интервенција 24 часа у току дана, 365 дана у години. При пријему пријаве, полицијски службеник настоји да прикупи што више релевантних информација о самом догађају, жртви и починиоцу укључујући податке о врсти насиља, идентитету жртве и починиоца насиља, локацији догађаја, евентуалној употреби оружја, повредама и потреби за хитном медицинском интервенцијом, тренутном присуству починиоца, психичком стању починиоца односно склоности ка конзумирању алкохола и опојних средстава. Непосредно по сазнању да се догодило насиље, полиција ће се упутити на место догађаја односно мјесто гдје се налази жртва упутити патролу у чијем саставу ће по могућности бити полицијски службеник женског пола.

Приоритет при поступању полицијских службеника који су упућени на мјесто догађаја је заустављање насиља које је у току и заштита жртве насиља, затим здравствено збрињавање жртве и онемогућавање настављања насилничког понашања. По предузимању приоритетних активности полицијски службеници ће констатовати затечено стање и извјестити непосредне претпостављене ради даљег предузимања радњи из надлежности полиције. Полицијски службеници ће прикупити релевантне информације укључујући податке о учесницима догађаја и њиховим међусобним односима, локацији, времену догађаја, претходним случајевима насиља, особама затеченим на мјесту догађаја и детаљима инцидента.

Одмах по запримању пријаве да је извршено насиље у породици, патрола полиције ће изласком на мјесто догађаја:

- спријечити починиоца насиља у провођењу даљег насилничког понашања и заштити жртву насиља,
- упознати починиоца насиља са мјерама које ће се против њега предузети с циљем тренутног прекидања насиља и промјене понашања починиоца,
- упознати жртву, на њој разумљив начин о свим правима која има у складу са Законом о заштити од насиља у породици и другим прописима и о установама, органима, правним лицима и организацијама које пружају помоћ, подршку и заштиту као и о томе да има право на присуство лица од повјерења по властитом избору,
- ако је неопходно позваће хитну помоћ или ће сами организовати превоз до најближе здравствене установе или ће жртву насиља поучити/упутити да се јави у

здравствену установу ради утврђивања постојања повреде физичког или психичког интегритета,

- обавјестити надлежног полицијског службеника о насиљу у породици или о непосредној опасности од насиља (спремност могућег учиниоца да изврши насиље или понови раније) и
- даље поступати по наређењу и инструкцијама надлежног полицијског службеника.

По зајимању обавјештења да је извршено насиље у породици полиција је дужна да о томе одмах обавјести надлежни Центар за социјални рад ради пружања заштите жртви, правне помоћи и психосоцијалне и друге подршке у циљу њеног опоравка, оснаживања и осамостаљивања.

О извршеном насиљу у породици полиција одмах обавјештава и надлежног јавног тужиоца, након чега истоме уз извјештај доставља прикупљене доказе и процјену ризика.

Обавјештења о насиљу и процјени ризика полиција доставља и надлежном Центру за социјални рад.

По свакој пријави насиља у породици врши се процјена ризика, а иста се заснива на прикупљеним обавјештењима о извршеном насиљу у породици.

Надлежни полицијски службеник врши процјену ризика на начин утврђен Законом о заштити од насиља у породици и прописан Правилником о поступку и начину суђења процјене ризика, а на основу прикупљених обавјештења о томе:

- да ли је учинилац раније или непосредно прије процјене ризика учинио насиље у породици или неки други вид насиља и да ли је спреман да га понови,
- да ли пријети убиством или самоубиством,
- да ли посједује оружје,
- да ли је ментално болестан или злоупотребљава психоактивне супстанце,
- да ли постоји сукоб око старатељства над дјететом или око начина одржавања личног контакта дјетета и родитеља који је учинилац,
- да ли је учиниоцу изречена хитна мјера или одређена мјера заштите од насиља у породици,
- да ли жртва доживљава страх и како она процјењује ризик од понављања насиља и
- друге чињенице и околности од значаја за процјену ризика.

У сврху израде процјене ризика надлежни полицијски службеник ће:

- затражити мишљење Центра за социјални рад Лакташи,
- извршити провјере кроз службене евиденције да ли насилник посједује легално наоружање,
- доставити приједлог за издавање наредбе за вршење претреса поступајућем тужиоцу с циљем проналаска нелегалног наоружања у случају кад су идентификовани показатељи ризика који за последицу могу имати физичко или сексуално насиље, озбиљну штету или повреду.

Ради заштите и обезбјеђења жртве, полиција ће отпратити жртву у кућу, стан или други стамбени простор да би она узела своје личне ствари других лица која су са њом напустила тај простор, а које су неопходне за задовољавање свакодневних потреба.

Ако процјена ризика указује на непосредну опасност од насиља односно да постоји висок ризик од настанка новог насиља, а надлежни суд не одреди притвор осумњиченом, надлежни полицијски службеник подноси надлежном суду у прекршајном поступку приједлог за изрицање хитне мјере заштите, а исте се изричу у року од 24 часа од пријема приједлога, односно извођења учиниоца насиља у породици пред суд.

Хитне мјере заштите су удаљење учиниоца насиља из стана, куће или другог стамбеног простора и/или забрана приближавања и контактирања учиниоца насиља са жртвом насиља у породици.

У циљу заштите жртве од насиља у породици надлежни полицијски службеник може поднијети надлежном суду у прекршајном поступку приједлог за изрицање заштитне мјере, а исте се изричу у року од 30 дана од дана подношења приједлога.

Заштитне мјере су: удаљење из стана, куће или неког другог стамбеног простора, забрана приближавања жртви насиља у породици или породичној заједници, забрана узнемиравања или ухођења жртве насиља у породици или породичној заједници, обавезан психосоцијални третман и обавезно лијечење од зависности.

Рјешење о изреченим заштитним мјерама удаљење из стана, куће или неког другог стамбеног простора, забрана приближавања жртви насиља у породици или породичној заједници и забрана узнемиравања или ухођења жртве насиља у породици или породичној заједници доставља се на извршење полицији.

Полиција је дужна да спроводи хитне и/или заштитне мјере изречене од стране суда на начин прописан Правилником о начину спровођења хитних и заштитних мјера које су у надлежности Министарства унутрашњих послова.

Евиденције о насиљу у породици се воде у складу са Правилником о садржају евиденције и извјештаја о насиљу у породици на јединственом обрасцу за евидентирање података из области примјене Закона о заштити од насиља у породици које води Министарство унутрашњих послова

Б. ЈУ Центар за социјални рад Лакташи

ЈУ Центар за социјални рад Лакташи (у даљем тексту: Центар за социјални рад), непосредно пружа жртвама прву стручну помоћ из домена социјалног рада и у сарадњи са другим субјектима заштите у случајевима насиља у породици.

Центар за социјални рад дужан је без одлагања обезбједити хитно поступање у случају насиља у породици, водећи рачуна да су интерес и добробит жртве приоритет, а нарочито ако је жртва дијете, страног лице, лице са инавалидитетом и лице под старатељством.

Поступање Центра за социјални рад кад су дјеца жртве насиља у породици:

- Приликом пријаве или дојаве о насиљу у породици над дјететом, Центар за социјални рад, дужан је ускладити своје поступање са одредбама Породичног закона ("Службени гласник Републике Српске", број: 54/02, 41/08 и 63/14), Закона о социјалној заштити ("Службени гласник Републике Српске", број: 37/12, 90/16, 94/19 и 42/20) и Закона о заштити од насиља у породици ("Службени гласник Републике Српске", број: 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19),
- Закон о заштити од насиља у породици у члану 8. став (3) је утврђено да је дијете жртва и уколико буде присутно приликом вршења насиља према другом члану породице иако радње насиља нису предузете према њему,
- Приликом дјеловања Центра за социјални рад у случају насиља над дјецом, центар је дужан остварити сарадњу са свим релевантним појединцима и институцијама у заштити дјететових права и интереса као и у обезбјеђивању његовог адекватног психо-физичког развоја,
- По сазнању или пријему пријаве о насиљу над дјететом /дјецом уколико стручни радник оцјени да постоје основи сумње да је дијете жртва насиља о свему обавјештава полицију,
- По дојави је хитно потребно изаћи на терен, обавити разговор са родитељима или старатељима ради стицања увида у породичне и друге прилике које су од значаја за дјететов развој и оптимално здравље, сазнати да ли је дијете било подвргнуто било којем облику насиља,
- По процјени стручног лица или стручног тима (зависно од капацитета Центра за социјални рад) уколико се насиље догодило, потребно је што хитније изрећи одговарајуће мјере за заштиту дјетета с циљем спречавања даљег насиља и пружити психосоцијалну помоћ, савјетодавне, терапијске услуге и стручну корист корисницима и сачинити службени извјештај,

- Упознати родитеље односно лице које је извршило насиље над дјететом са надлежностима Центра за социјални рад у оквиру заштите права и интереса дјетета,
- Центар за социјални рад дужан је на тражење суда, јавног тужиоца и полиције, доставити сву документацију која је од значаја за утврђивање и доказивање насиља (нпр. извјештај социјалног радника, извјештај стручног тима, налаз и мишљење психолога, других стручних сарадника, као и извјештај о предузетим мјерама и радњама),
- Редовно пратити да ли се спроводе изречене мјере.

Поступање Центра за социјални рад када су пунољетна лица жртве насиља у породици:

- У случају пријаве или дојаве о насиљу у породици над пунољетним лицем, стручна служба за рад на пословима насиља у породици у Центру за социјални рад или овлаштена особа дужна је поступити у складу са Законом о социјалној заштити ("Службени гласник Републике Српске", број: 37/12, 90/16, 94/19 и 42/20) и Законом о заштити насиља у породици ("Службени гласник Републике Српске", број: 102/12, 108/13, 82/15 и 84/19),
- По пријему сазнања, пријаве и дојаве о насиљу у породици обавјестити полицију и доставити им све податке са којима располаже Центар за социјални рад,
- Упознати жртву на њој разумљив начин о свим правима која има у складу са Законом о заштити насиља у породици и другим прописима и о установама, органима, правним лицима и организацијама које пружају правну помоћ, подршку и заштиту као и о томе да има право на присуство лица од повјерења по властитом избору,
- Информисати жртву о заштитним мјерама којим се штити жртва насиља у породици,
- Пружити социјалну заштиту и психосоцијалну помоћ жртви, предузети друге мјере и сачинити службени извјештај,
- По обављеном разговору са жртвом на основу процјене стручног радника и/или стручног тима као и на основу изјаве саме жртве разговарати о предузимању адекватних мјера заштите као и плана помоћи жртви у конкретном случају,
- Пружити жртви насиља психосоцијалну подршку кроз одговарајући третман, савјетодавне, терапијске услуге и стручну корист кориснику у складу са Законом о социјалној заштити,
- Центар за социјални рад уз асистенцију полиције може, уз претходни пристанак жртве или на захтјев жртве насиља у породици, ради обезбјеђења физичке заштите и остваривања права и интереса жртве, донијети рјешење о привременом збрињавању у сигурну кућу и
- На тражење суда, јавног тужиоца или полиције, Центар за социјални рад је дужан доставити сву документацију која је од значаја за утврђивање и доказивање насиља.

Евиденције о насиљу у породици се воде у складу са Правилником о садржају евиденције и извјештаја о насиљу у породици на јединственом обрасцу за евидентирање података из области примјене Закона о заштити од насиља у породици које воде Центри за социјални рад.

В. ЈЗУ Дом здравља "Др Младен Стојановић" Лакташи

Јавна здравствена установа Дом здравља "Др Младен Стојановић" Лакташи (у даљем тексту: Дом здравља Лакташи) у чијем саставу дјелује Центар за ментално здравље, често прва долази до сазнања о насиљу над женама и у породици због потреба жртве да се обрати за здравствену заштиту усљед посљедица насиља.

У случају сумње да је повреда или здравствено стање посљедица насиља, здравствени радник и/или здравствени сарадник је дужан са посебном пажњом сазнати што више чињеница и околности у вези са повредом односно здравственог стања жртве. Дом здравља Лакташи укључујући Центар за ментално здравље дужан је ради очувања физичког и менталног здравља жртва насиља у породици, али и санације насталих повреда, осигурати жртви адекватну здравствену заштиту.

У свим случајевима сазнања о почињеном насиљу у породици здравствена установа односно овлашћена особа дужна је поступати на сљедећи начин:

- Жртвама насиља у породици осигурати свеобухватну здравствену заштиту ради очувања тјелесног и менталног здравља жртве, а у складу са Законом о здравственој заштити ("Службени гласник Републике Српске", број: 106/09 и 44/15),
- Поступати у складу са Протоколом, релевантним законима и другим актима везаним уз здравствене дјелатности ради заштите жртве насиља, те прикупљања, евидентирања и чувања доказа у складу са одредбама Закона о евиденцијама и статистичким истраживањима у области здравствене заштите ("Службени гласник Републике Српске", број: 53/07),
- На основу евиденција о предузетим радњама, сачинити обједињен извјештај и доставити га Министарству породице, омладине и спорта на начин и у року који су прописани Законом о заштити од насиља у породици и Правилником о садржају евиденције и извјештаја о насиљу у породици.
- У случају сумње или сазнања о насиљу у породици, када жртва насиља у породици дође сама у здравствену установу, запослени у здравственим установама су дужни:
 1. Пријавити полицији сумњу или сазнање о насиљу у породици, без одлагања,
 2. Упознати жртву на њој разумљив начин, о свим правима која има у складу са Законом о заштити од насиља у породици и другим прописима и о установама, органима, правним лицима и организацијама које пружају помоћ, подршку и заштиту, као и о томе да има право на присуство лица од повјерења, по властитом избору,
 3. Са посебном пажњом разговарати са жртвом насиља, обезбједити приватност, сазнати што више околност у вези са повредом или здравственим стањем жртве и упутити жртву на Центар за социјални рад. У случају потребе упутити жртву насиља на даљу обраду. У случају доласка жртве насиља у службу хитне помоћи, обратити посебну пажњу на повреде и цјелокупно стање жртве које би могло упућивати на насиље у породици.
 4. У случају сумње на било који облик насиља наведено уписати у медицинску документацију и о чињеницама, добијеним и утврђеним прегледом, издати медицинску документацију без накнаде. Забиљешка са изјавом у медицинској документацији обавезно мора бити прочитана жртви насиља односно лицу у пратњи жртве и потписана од стране пунољетне жртве или њеног пратиоца ако жртва није пунољетна.
 5. Документовање насиља треба да ради здравствени радник. Медицинска документација обезбјеђује непосредни доказ почињеног насиља и злостављања и значајна је за судски процес. Медицинска документација се мора пажљиво и професионално чувати, те мора садржавати сљедеће податке: основне податке, податке о физикалном прегледу, лабораторијске и остале дијагностичке процедуре, те биљешку о процјени, упућивању и праћењу. Медицинска документација се обавезно доставља на увид надлежним органима.
 6. У случају сумње или сазнања да је жртва насиља лице са сметњама у менталном здрављу, поступити у складу са члан 31, 32, 33 и 34. Закона о заштити менталног здравља ("Службени гласник Републике Српске", број: 67/20). Уколико је жртва насиља у породици

лице лијечено од алкохолизма и других зависности, по потреби га упутити на лијечење и о томе обавјестити Центар за социјални рад и полицију.

7. У случају сумње или сазнања да је насиље у породици починило лице са сметњама у менталном здрављу, поступити у складу са члан 31, 32, 33 и 34. Закона о заштити менталног здравља ("Службени гласник Републике Српске", број: 67/20) из којег произилази обавеза стављања таквог лица под контролисане услове. Уколико је учинилац насиља у породици лице лијечено од алкохолизма и других зависности, по потреби га упутити на лијечење и о томе обавјестити Центар за социјални рад и полицију.

Поступање здравствених установа када су дјеца жртве насиља у породици:

1. Препознати и хитно пријавити полицији чињенице које указују на сумњу или сазнање да је према дјетету извршено насиље у породици,

2. Законом о заштити од насиља у породици, чланом 8 став. 2 је утврђено да је дјете жртва и уколико је било присутно приликом вршења насиља према другом члану породице, иако радње насиља нису предузете према њему,

3. Пружити хитну медицинску помоћ дјетету уколико за то постоји потреба.

4. Обавјестити представнике Центра за социјални рад о чињеницама које указују на сумњу да је према дјетету извршено насиље у породици и да је о истом обавјештена полиција,

5. Обезбједити надлежним органима (Центру за социјални рад, полицији, тужилаштву, судовима) увид у медицинску документацију и пружити им подршку у прикупљању свих релевантних података,

6. Одазвати се на позив суда и дати стручни налаз и мишљење у односу на сљедеће:

- медицинске индикације, односно симптоме насиља над дјететом,

- повезивање симптома насиља и понашања лица које је под сумњом да је учинилац насиља,

- психијатријски статус учиниоца насиља и

- способност дјетета да свједочи у поступку, односно ризике свједочења и најпогодније начине узимања исказа од дјетета.

Г. Образовне установе

ЈУ Центар за предшколско васпитање и образовање Лакташи, ЈУ Основне школе: "Младен Стојановић" Лакташи, "Десанка Максимовић" Трн, "Георгијус А. Папандреу" Александровац и "Холандија" Слатина, као васпитно – образовне установе, кроз основну дјелатност учествују у превенцији насиља над дјецом и у породици. Протокол треба да сензибилише све запослене у васпитно-образовним установама за појаве насиља над дјецом у породици, те да их обавезе на предузимање мјера ради идентификовања и пријављивања проблема и одговарајуће помоћи дјетету.

- По пријави или на основу сазнања да је дијете жртва насиља у породици обавјестити координатора (особу која је у образовној установи одређена да координира активности предвиђене Протоколом). Координатор заједно са директором школе обавља разговор са дјететом уз обавезно присуство стручних радника образовне установе (дипл. психолога, дипл. социјалног радника, дипл. педагога), на начин да се поступа посебно пажљиво и обазриво, поштујући дјететово достојанство и пружајући му подршку,

- Одмах по сазнању за насиље над дјететом координатор обавјештава Центар за социјални рад и Полицијску станицу Лакташи,

- Ако је дјете повријеђено у мјери која захтјева љекарску интервенцију или преглед или се према околностима случаја може предпоставити да је таква интервенција или преглед потребни, координатор одмах позива службу хитне помоћи или на најбржи могући начин, који не штети здрављу дјетета, прати или осигурава пратњу дјетета до љекара, те чека препоруку љекара о даљем поступању и долазак представника органа старатељства,

- Директор образовне установе или координатор одмах ће извршити пријаву полицијској станици у Лакташима и обавјестити Центар за социјални рад Лакташи, као и

надлежно министарство, те их упознати са свим чињеницама и околностима случаја и активностима које је образовна установа предузела или ће предузети,

- На захтјев тужилаштва, полиције или суда одмах се доставља сва расположива документација везана за разрјешавање и доказивање насиља над дјететом.

Одмах по сазнању о насиљу образовна установа обавештава ЈУ Центар за социјални рад Лакташи, Полицијску станицу Лакташи као и ЈЗУ Дом здравља "Др Младен Стојановић", у случају повреда и нарушеног здравственог стања. Уколико околности налажу образовна установа ће обезбједити пратњу ученика до здравствене установе.

- Уколико се ради о тешком облику насиља, које је изазвало трауму, савјетовати се са стручњацима изван установе – породичне медицине, центра за ментално здравље и центра за социјални рад – који су обавјештени о случају, о начину поступања и помоћи дјетету жртви насиља у оквиру образовне установе,

- Уколико је дјете свједок насиља, предузети потребне мјере ради помоћи дјетету свједоку насиља, по потреби консултовати стручњаке изван установе – породичне медицине, центра за ментално здравље, орган старатељства и

- О пријави насиља над дјететом, о предузетим активностима, разговорима, изјавама и својим запажањима образовна установа ће сачинити службену забиљешку, коју ће на захтјев доставити надлежним органима.

У случајевима насиља у породици образовна установа комплементарно примењује овај Протокол као и Протокол о поступању у случајевима насиља над дјецом.

Евиденција о насиљу у породици води се у складу са важећим Правилником о садржају евиденције и извјештаја о насиљу у породици на јединственом обрасцу за евидентирање података из области примјене Закона о заштити од насиља у породици коју воде образовне установе.

Д. Организације цивилног друштва

Удружење жена "Осмјех жене" Лакташи и УГ "Центар за дјецу, младе и породицу" Лакташи као субјекти заштите и поступања у случајевима насиља у породици дужни су да се придржавају одредби Протокола. Проводе активности на сензибилизацији јавности о насиљу као друштвено опасном понашању, препознавању и идентификовању насиљу у локалној заједници. Кроз успостављање и оснаживање сервиса, пружити подршку жртвама насиља у породици укључујући дјецу, младе и жене жртве насиља. Кроз програме економског оснаживања жена, програме едукације и неформалног образовања, развијања вјештина, програме омладинског рада и кроз алтернативне програме предшколског васпитања и образовања, допринијети јачању и подизању самопоуздања, социјализацији и укључивању жртва насиља у живот и рада на локалном нивоу.

Ђ. Општина Лакташи

Општина Лакташи као орган јавне управе који је у најближем контакту са грађанима има улогу координатора међу субјектима поступања у случајевима насиља у породици, а перманентно ради на превенцији и сузбијању ове појаве.

За дјеловање Општина Лакташи у сузбијању насиља у породици задужено је Одјељење за привреду и друштвене дјелатности.

У превентивном смислу Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ће:

- Спроводити активности подизања свјести о посљедицама насиља у породици и одговорности грађана и организација за сузбијање ове појаве,
- Подржавати рад релевантних удружења грађана и организација цивилног друштва и сарађивати са њима при заштити жртва и сузбијању насиља у породици
- Прикупљати и обрађивати податке о насиљу над женама и у породици и извјештавати јавност и релевантне организације о тим подацима,

У испуњавању своје координационе улоге општина Лакташи, Одјељење за привреду и друштвене дјелатности ће:

- Координисати рад свих релевантних субјеката;
- Обављати административне послове за рад Групе за координацију за одговор на насиље у породици;
- Обезбједити услове за рад Групе за координацију;

Скупштина општине Лакташи ће једном годишње на сједници разматрати стање у овој области и расправљати о примјени адекватних механизма и њиховом унапређењу.

2. САРАДЊА СУБЈЕКТА ЗАШТИТЕ И ПОСТУПАЊА У СЛУЧАЈЕВИМА НАСИЉА У ПОРОДИЦИ

Ради успостављања ефикасног система заштите жртава насиља у породици успоставља се континуирана мултисекторска сарадња између субјеката заштите у Општини Лакташи.

1. Сарадња се остварује директном међусобном комуникацијом свих субјеката као и кроз рад Групе за координацију и сарадњу за заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља у породици.
2. Група за координацију и сарадњу за заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља у породици се оснива у складу са законом и Протоколом, ради превенције насиља, едукације о насиљу, сузбијања и спречавања насиља над женама и у породици, заштите жртава насиља и афирмације њихових права и евалуације постигнутих и планирања наредних активности у суочавању са изазовима из ове области. Чланове Групе за координацију чине представници субјеката заштите. Рад, начин дјеловања Групе за координацију уређује се Правилником.
3. Провођење активности на превенцији насиља у породици.
4. Прикупљање квантитативних и квалитативних података, обрада података, вођење евиденција, размјена информација, израда извјештаја за праћење стање у области насиља над женама и у породици.
5. Планирање и програмирање мјера заштите, помоћи и подршке жртвама и унапређење њиховог положаја и израда индивидуалног плана за жртве насиља у породици
6. Субјекти заштите и поступања ће на основу евиденције саставити појединачни годишњи извјештај, најкасније до 31. марта текуће године за претходну годину. Појединачне годишње извјештаје ће субјекти доставити Групи за координацију и сарадњу за заштиту, помоћ и подршку жртвама насиља у породици. Наведено координационо тијело ће саставити приједлог обједињеног годишњег извјештаја о насиљу у породици у Општини Лакташи и доставити га Скупштини Општине Лакташи најкасније до 30. јуна текуће године за претходну годину.
7. Уколико се ради о породици која је позната Центру, приликом спровођења осумњиченог лица у здравствену установу (Психијатријска клиника), пожељно је присуство радника ЈУ Центар за социјални рад Лакташи или достављање одговарајуће документације, која би дежурног љекара упутила у социјалну анамнезу осумњиченог лица, те приближила генезу догађаја у наведеној породици;
8. Боље праћење и размјена информација о поштовању изречених Заштитних мјера какве су "Лијечење од зависности" и "Обавезан психосоцијални третман", те утврдити поступање у случајевима рецидивизма/понављања кршења наведених мјера;
9. Формирати базу преступника и изречених мјера;
10. Остварити већи степен сарадње са Окружним јавним тужилаштвом у случајевима када је преступнику потребно одредити мјеру притвора, а исти нема до тог тренутка ни једну подигнуту оптужницу за КД "Насиље у породици или породичној заједници", али је вишеструки повратник у вршењу имовинских деликата.

3. ЗАВРШНЕ ОДРЕДБЕ

1. Потписници Протокола ће упознати запослене код свих субјеката заштите и поступања о одредбама овог Протокола и обавијестити их о преузетим обавезама.
2. Група за координацију ће координисати и надzirати примјену Протокола кроз редовне састанке са руководиоцима субјеката заштите.
3. Протокол о поступању у случајевима насиља у породици ступа на снагу даном потписивања и остаје отворен за приступање свих организација и појединаца који могу да допринесу остваривању сврхе протокола и прихватају у њему наведене принципе дјеловања.
4. Овај протокол објавиће се у "Службеном гласнику општине Лакташи".

ПОТПИСНИЦИ ПРОТОКОЛА

Општина Лакташи

Мирослав Бојић

Начелник, Мирослав Бојић

МУП Републике Српске
Полицијска станица Лакташи

Бурџа Вукелић
Командир, Бурџа Вукелић

ЈУ Центар за социјални рад Лакташи

Сузана Телић
Директор, Сузана Телић

ЈЗУ Дом здравља "Др Младен Стојановић" Лакташи

Сњежана Радетић
Вд Директор, Сњежана Радетић

ЈУ Центар за предшколско васпитање и образовање Лакташи

Наташа Трнинић
Вд Директор, Наташа Трнинић

ЈУ Основна школа
"Младен Стојановић" Лакташи

Зоран Смиљанић
Директор, Зоран Смиљанић

ЈУ Основна школа
"Холандија" Сталина

Новислав Тепић
Директор, Новислав Тепић

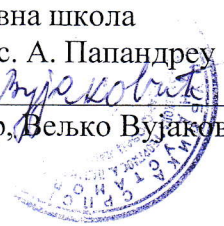
ЈУ Основна школа
Десанка Максимовић Трн

Радослав Савановић
Директор, Радослав Савановић

ЈУ Основна школа
Георгијус. А. Папандреу Александровац

Вељко Вујаковић
Директор, Вељко Вујаковић

Удружење жена
"Осмјех жене" Лакташи

Љубица Поповић
Предсједник, Љубица Поповић

Удружење грађана
Центар за дјецу, младе и породицу" Лакташи

Вања Илић
Извршни директор, Вања Илић

Број: 08-012-2/21

Датум: 31.03.2022. године